Kennisteam voor stedelijke ontwikkeling.
Gevestigd in Rotterdam en Amsterdam.

www.stipo.nl (**nl**)
www.stipo.info (**en**)

VAN STAD MAKEN NAAR STAD ZIJN

Achter de spontane, organische, katalyserende of natuurlijk vernieuwende stad schuilt een dieperliggende verschuiving van (planmatige) stadsuitbreiding naar (meer organisch) vernieuwen van bestaande stadsstructuren: van 'stad maken' naar 'stad zijn'. Dit roept nieuwe spanningen en vragen op; in ontwerp, maar ook in strategie. We noemen er vijf:

1. De disciplines wachten niet meer op elkaar. Ze dienen zich gelijktijdig aan, steeds in andere samenstelling. Hoe krijgen we nieuwe samenhang in hardware (fysiek), software (cultuur, economie, maatschappij) en orgware (coalities)?

2. Het onderscheid tussen ontwikkelen en beheer vervalt. Ontwikkelend beheer heeft de toekomst, maar hoe doen we dat eigenlijk, beheer als ontwikkelinstrument?

3. Verrassing is constant. Dichtgetimmerde eindbeelden werken niet meer, maar ad hoc planning is ook geen antwoord. Juist in de bestaande stad komt vernieuwing alleen tot stand met visie, ziel en bezieling. Hoe combineren we het 'punt in de verte' met kortcyclische investeringsafspraken?

4. Het aantal partners explodeert. Duizenden gevestigde eigenaren, investeerders en stadsgebruikers versplinteren het investeringsvermogen en de zeggenschap. Er zijn nieuwe netwerken nodig. Hoe voorkomen we praatcircuits met grijs gemiddeld vermogen? Hoe ontsnappen we uit de neiging om publiek-private samenwerking te gieten in starre contracten die haaks komen te staan op de chaotische werkelijkheid van de stad?

5. Tijdelijkheid wordt permanent. Waar tijdelijkheid als term na een temporele en experimentele fase nog te veel een eindtijd suggereert, is de stad nooit 'af'. Ook krimpgebieden kennen grote kwalitatieve vraagverschuivingen. Hoe maken we de katalyserende *trial-and-error-aanpak* permanent onderdeel van onze benadering?

Deze verschuivingen leiden gradueel tot een nieuw vak van stedelijke ontwikkeling. Een netwerkgerichte aanpak die beweegt tussen orde en chaos, spontaniteit en langdurige kwaliteit, strategisch geplaatste acupunctuur en nieuw publiek domein. Met nieuwe fenomenen als plintenstrategieën, gebiedscoalities, natuurlijke wijkvernieuwing, culturele economie, bovenregionale krimpstrategieën, jongerenloodsdagen of pleinenaanpak. Een volwassen vakgebied van de stedelijke ontwikkelaar, operend op stedelijk, gebieds- en conceptniveau; complex, uitdagend, boeiend.

Jeroen Laven, Stipo